

OOST-VLAAMSE VERENIGING
DORPSBELANGEN

VORMINGSPAKKET DE PAROCHIEKERK

Ellen Van Basselaere

Vormingspakket

De parochiekerk

Voorwoord

Het grote aantal parochiekerken in Vlaanderen, de toenemende secularisering en de zware financiële impact die het beheer van die kerken heeft op lokale besturen en kerkfabrieken, leidt tot knelpunten en uitdagingen. Minister Geert Bourgeois startte daarom in 2011 het debat daarover met de conceptnota “Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk”. De basisidee is dat een eventuele nevenbestemming / herbestemming van niet of onvoldoende gebruikte parochiekerken het resultaat moet zijn van een lokaal gevoerde discussie. Velen zijn zich bewust van maatschappelijke veranderingen en denken na over de integratie van parochiekerken in een veranderende wereld.

Het is inmiddels duidelijk dat in de toekomst niet alle kerken uitsluitend voor de katholieke eredienst zullen kunnen worden gebruikt. Er kan met voorbeelden aangetoond worden dat hun toekomst ligt in medegebruik, nevenbestemming of herbestemming. Die toekomst van de kerk is vooral een lokale aangelegenheid en verschilt sterk van parochie tot parochie. De minister vindt het in dit hele discours belangrijk dat de verandering van onderuit komt en dat de kerkfabrieken en gemeentebesturen zelf met voorstellen naar voor komen. Dit betekent ook dat u als kerkfabriek of gemeentebestuur hiervoor niet alleen samenwerkt met de parochieverantwoordelijken maar ook met de bewoners van het dorp.

Naar aanleiding van de vormingsbijeenkomst “De toekomst van de parochiekerk” op 7 oktober 2013 te Sinaai, wil de Oost-Vlaamse Vereniging dorpsbelangen nu ook lokaal ondersteuning bieden. De vzw wil met dit vormingspakket bewonersgroepen helpen de bewoners in hun dorp rond dit thema te informeren en eventueel in gesprek te laten gaan. Deze handleiding bevat nuttige informatie over het organiseren van een bijeenkomst, over het gebruik van de PowerPointpresentatie en natuurlijk over het onderwerp zelf.

Wij hopen hiermee goede ondersteuning te bieden op maat van uw dorp.

Luc David
Voorzitter Oost-Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen vzw

Inhoud

Voorwoord.....	2
Het vormingspakket.....	4
De bijeenkomst(en) organiseren	6
DEEL 1	8
DEEL 2	33
DEEL 3	45
Eigen notities	53
Meer info	54
Interessante bronnen	55
Evaluatie	57
Bronnen	58
Bijlage	59

HET VORMINGSPAKKET

Doelstelling

Dit vormingspakket heeft tot doel dat u dit thema in uw dorp of gemeente bij uw bewonersgroep of de bewoners uit uw dorp en de eventueel direct betrokkenen kunt aankaarten en dat u samen met de betrokkenen een toekomstvisie kunt uitwerken voor uw kerkgebouw(en).

Inhoud

Het vormingspakket bestaat uit **3 PowerPointpresentaties en een handleiding**. De handleiding geeft meer uitleg over de 3 PowerPointpresentaties maar geeft ook nuttige tips bij het organiseren van een bijeenkomst of tips bij het zoeken naar meer informatie. De presentaties horen elk bij een deel binnen dit vormingspakket. Over de delen volgt verder meer uitleg.

U beslist zelf hoeveel momenten u organiseert om uw concrete doelstelling te bereiken. Het is niet verplicht ieder deel in uw dorp, gemeente of parochie(s) te gebruiken. U kan ook stappen samenbrengen of overslaan. De aanpak zal afhangen van verschillende componenten en u bent uiteraard vrij daar zelf een keuze in te maken.

Het is wel belangrijk om al in een vroeg stadium alle partijen; bijvoorbeeld de bewoners uit uw dorp, gemeente of parochie maar ook de kerkraad, pastoor, het gemeentebestuur; die nodig zijn voor hun kennis, inbreng en advies, bij elkaar te brengen.

3 delen

Deel 1 geeft informatie over een aantal begrippen, het juridisch kader, bedreigingen en kansen, voorbeelden van ander gebruik... Dit theoretisch kader geeft een beter beeld over de structuur en de werking van de Kerk.

Merkt u tijdens deel 1 dat de bewoners en direct betrokkenen open staan om hierrond verder in gesprek te gaan? Dan kunt u gebruik maken van **deel 2**. Dit deel bestaat uit verschillende stappen.

Ten eerste wordt een inventaris opgemaakt van de kerkgebouwen in uw dorp, parochie of gemeente en hoe deze worden gebruikt. Samen met de bewoners en direct betrokkenen wordt ook nagedacht over de maatschappelijke veranderingen in uw parochie. We gaan dieper in op de bedreigingen en kansen die er zijn voor de kerk(en) in de parochie(s).

In de tweede stap zoekt u uit hoe uw parochiekerk kan geïntegreerd worden in deze veranderende wereld. Welke toekomst wenst u voor het parochieleven? Welke rol spelen de kerkgebouwen in uw gemeenschap daarin? Hoe kan het kerkgebouw / de kerkgebouwen efficiënter en duurzamer gebruikt worden? Hoe kunnen we bepaalde doelgroepen beter bereiken? Zou het gunstiger zijn als gemeentes of parochies samengevoegd worden in één kerkgebouw? In deze stap kan het volledige behoud van de kerk met religieuze functie en een multifunctionele kerk tegen elkaar worden afgewogen. Maar er kunnen ook andere creatieve oplossingen aan bod komen.

Als derde stap worden de behoeften aan bijkomende of nieuwe functies verkend. Welke noden leven er in het dorp? Welke mogelijkheden biedt het kerkgebouw.

De laatste stap is de opmaak van **een kerkvisie** die door zoveel mogelijk mensen wordt gedragen. Eigenlijk is de laatste stap een bundeling van de vorige stappen, alleen kom je hier tot een gezamenlijke visie. Belangrijk is dat deze duurzaam is. Dat er dus ook nagedacht wordt op lange termijn en rekening gehouden wordt met verschillende mogelijke scenario's. Dat wil zeggen dat deze visie niet alleen moet kunnen inspelen op de eventuele herwaardering van de parochiekerk maar men moet ook kunnen anticiperen op de in de toekomst eventueel vrijkomende kerken. We gaan dus op zoek naar een richtgevend beleid dat gesteund wordt door zowel gemeente, kerkbestuur als bewoners van uw parochie(s).

Deel 3 gaat een stap verder en maakt de visie die in deel 2 werd opgesteld, concreter. Hoe ga je verder met de beslissingen die genomen werden?

Richtlijnen

De presentatie bevat verschillende dia's. U kunt in deze handleiding de uitleg per dia vinden. De dia's dragen enkel bij tot het visualiseren van de uitleg zodat de materie voor iedereen duidelijk wordt. U kunt zelf beslissen welke dia's u gebruikt en hoeveel van de uitleg u zal geven tijdens de presentatie. Dit zal afhangen van de deelnemers en het nut voor de doelstelling van de bijeenkomst. Bijkomende nuttige informatie (wat niet noodzakelijk tijdens de presentatie aan bod moet komen) wordt in cursief aangeduid. Belangrijke informatie wordt dan weer onderlijnd of staat vetgedrukt.

De presentatie kunt u aanpassen met de specifieke informatie uit uw gemeente/dorp/parochie. Dit zorgt ervoor dat u iedereen reeds op de hoogte kunt brengen met concrete informatie. Indien u moeite heeft om deze informatie te vinden, kunt u steeds contact opnemen met de Oost-Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen vzw.

Wanneer het nuttig is op de dia iets aan te passen op maat van uw gemeente, dan zal dat in deze handleiding te lezen zijn. Ook vindt u hier tips die u kunt gebruiken bij de voorbereiding of het geven van de presentatie. Deze worden steeds aangeduid zoals hier onderaan te zien is. U bent vrij deze richtlijnen al dan niet te volgen.

Dia 1

Hierin staat meer uitleg over de dia.

Tip!

Deze tip is handig bij de voorbereiding van uw presentatie.

Open deze handleiding digitaal wanneer u aan de presentatie werkt. Op die manier kunt u de verschillende linken openen. Deze leiden naar een website waar u de juiste of extra informatie vindt die u nodig heeft. U hebt dus ook internetverbinding nodig bij de voorbereiding van de presentatie.

Tip!

Werk in een kopie en niet in de originele versie van de PowerPointpresentatie van het vormingspakket. Op die manier kunt u zeker geen belangrijke informatie verliezen.

Wij verwijzen ook naar de kennisdatabank op www.dorpsbelangen.be waar u onder het themadossier "De parochiekerk" nog meer informatie en linken kunt vinden.